

Pénztári

Hírnök

melléklet

A nyugdíjpénztári jogszabályok változásairól

Új és megszűnt kedvezmények, nyolc százalékra emelkedett tagdíj

Új év – új jogszabályok. Örök érvényűnek tartható mondás ez a pénztári szférában, és tagjaink sem először találkozhatnak a Pénztári Hírnök hasábjain ezzel a bevezetővel. Az „új jogszabályok” kifejezés szó szerint nem igaz ugyan, de számos olyan változás történt a pénztári szféra működését meghatározó jogszabályokban, amelyek miatt mégsem túlzás ez a kifejezés. Hogy melyek ezek a változások? Néhány fontosabbról sokan értesültek már akár a helyi megbízottaktól, akár a médiából, illetve hallomásból is. A Pénztári Hírnök mellékletében ezt a sokféle információt foglaljuk most egy „csokorba”, és egészítjük ki – reményeink szerint – új és fontos jogszabályi információkkal, valamint a kialakult pénztári gyakorlattal.

Magánnyugdíjpénztár

A tagsági viszony létesítése

Az elmúlt év december 31-ével lezárult a 30 év alattiak számára biztosított önkéntes belépés lehetőségét, 2004-től csak a pályakezdők válnak

magánnyugdíj-pénztári taggá – kötelező jelleggel.

Az ő tagsági viszonyuk kezdete változatlanul a biztosítási jogviszony kezdete (a munkába állás kezdő időpontja), és 15 napon belül kell választaniuk magánnyugdíjpénztárt. Ennek elmulasztása esetén a területi pénztár tagjaivá válnak (irányított pályakezdők), innen azonban hathavi tagság után bármely más választott magánnyugdíjpénztárba átléphetnek.

Fontos kötelezettség a pályakezdőként kötelező jelleggel belépő tagok számára, hogy a munkába állásukat követő 15 napon belül kell pénztárt választaniuk, és arról a munkáltatójukat értesíteniük kell. Ennek elmulasztása esetén a munkáltató irányítja a pályakezdőt az érintett területi pénztárba. Továbbra is igaz, hogy a magánszemély csak egy magánnyugdíjpénztár tagja lehet.

A tagdíj nyolc százalékra emelkedett

Ez év január 1-jétől hét százalékról nyolcra nőtt a magánnyugdíj-pénztári tagdíj mértéke. Az emelés nem eredményez a bérből történő

többletlevonást, mivel a tb-nek fizetendő egyéni járulék csökkent 1,5 százalékról 0,5 százalékra.

További változás a nyugdíjjárulék és a tagdíj fizetésére vonatkozó felső határ – az úgynevezett járulékplafon – jelentős megemelkedése: napi 10 700 Ft-ról 14 500 Ft-ra növekedett (évi 3 905 500 Ft-ról 5 307 000 Ft-ra). Tizenhárom havi illetménnyel számolva havi 408 231 Ft-ig jelent járulék- és tagdíjfizetési kötelezettséget. Sajnálatos a pénztári tagdíj és az egyéni nyugdíjjárulék 25 százalékos adókedvezményének megszűnése, de továbbra is jár a 30 százalékos kedvezmény a tag saját tagdíj-kiegészítésére. A tagdíj-kiegészítés felső határa változatlanul az illetmény 10 százaléka, és a kiegészítést a munkáltató továbbra is adómentesen nyújthatja.

Megállapodás tagdíjfizetésre

Az átmenetileg jövedelemmel nem rendelkező pénztártag továbbra is köthet megállapodást a pénztárral a tagdíjfizetésre; a tagdíj fizetését azonban – támogatási szerződés alapján – más is átvállalhatja. 2003-tól visszamenőlegesen nem lehetséges megállapodást kötni, a megállapodás csak a megkötése napján, legkorábban a tárgyhónap első napján jön létre. A megállapodás alapja legalább a mindenkor érvényes minimálbér, feltétele a tb-vel kötött megállapodás bemutatása. A megállapodás alapján fizetett tagdíj adókedvezménye 2004-ben változatlanul 25 százalék.

A társadalombiztosítási rendszerbe történő visszalépés, visszautalás

A rokkant-, illetve a hozzátartozói nyugellátás kedvezőbb megállapítása érdekében továbbra is vissza lehet lépni a tb-be. Aktív tag számára a visszalépés jogilag nem lehetséges.

A rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugellátás „teljes mértékű” megállapítása érdekében történő visszautalási igényt a nyugdíjigény benyújtásával egy időben kell benyújtani a magánnyugdíjpénztárhoz és a területileg illetékes

nyugdíjbiztosítási szervhez. Új és fontos szabály, hogy a visszalépés legkésőbb a nyugdíjigény elbírálása tárgyában hozott elsőfokú határozat elleni jogorvoslat benyújtásának határidejéig kezdeményezhető. Tehát ha valamely tag számára 75 százalékos mértékű rokkantnyugdíjat állapítanak meg, pár nap rendelkezésére áll még a visszalépés kezdeményezésére. A pénztár a tb értesítését követően a tag számláját a tb-be utalja. A kedvezőbb hozzátartozói nyugellátás érdekében szintén a fenti eljárás követendő.

A tagdíj-kiegészítés továbbra is visszajár

Jelentős – és minden, a tb-be visszalépőt érintő – lehetőség 2003-tól, hogy az a pénztártag, akinek a kötelező tagdíjon felül volt saját vagy munkáltatói kiegészítése, azt kérésére visszakaphatja, illetve önkéntes nyugdíjpénztárba utaltathatja. A tagdíj-kiegészítés visszaigénylésének lehetősége visszamenőlegesen is él. Azok, akik 2002. december 31-e előtt léptek vissza, 2007 végéig nyújthatják be igényüket ahhoz a magánnyugdíjpénztárhoz, ahonnan visszaléptek a tb-be. A kérvényt a magánnyugdíjpénztár adatszolgáltatásával együtt 60 napon belül továbbítja a lakóhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságunknak, amely a tagdíj-kiegészítés összegét 60 napon belül fizeti vissza a magánszemélynek, illetve utalja át a magánszemély javára önkéntes nyugdíjpénztárba. A fenti szabályok a kedvezményezett megillető résznek a tb-be történő visszautalása esetére is vonatkoznak.

A „HONVÉD” Nyugdíjpénztár 2002. decembere előtt visszalépett volt tagjait 2003. folyamán levélben kereste meg, hogy nyilatkozzanak tagdíj-kiegészítésük sorsáról. Ennek ellenére vannak még olyan volt tagok, akik eddig nem rendelkeztek a tagdíj-kiegészítésükről. Kérjük minden volt pénztártagunkat, érdeklődjenek, jelentkezzenek pénztárunk ügyfélszolgálatánál, hogy mielőbb rendezni tudjuk a jogosan járó összegek sorsát!

A tagdíj-kiegészítés önkéntes nyugdíjpénztárba történő utaltatása a magánszemély részére személyi jövedelemadó- és egészségügyi

hozzájárulásmentes (a továbbiakban adó és eho), s 2004-ben nem minősül tagdíjbefizetésnek, így adókedvezmény sem jár utána (2003-ban még járt utána kedvezmény). Amennyiben a kiegészítés összegét a magánszemély felveszi, úgy az adóköteles jövedelem számára, és az érintett kifizető (a tb vagy a magánnyugdíjpénztár) 38 százalék adóelőleget von le belőle (a kifizetés eho-mentes).

A magánnyugdíj-pénztári szolgáltatás – nyugdíj

A magánnyugdíjpénztár szolgáltatása 2004-től nyugdíjnak minősül, így nem számít bevételnek, nem adóköteles. Magánnyugdíj-pénztári szolgáltatásnak minősül a tagnak (vagy halála esetén a kedvezményezettnek) folyósított járadékszolgáltatás, illetve a tag számára az egyösszegű kifizetés. A pénztár jelenleg egyösze-

gű szolgáltatást tud nyújtani az arra jogosult (nyugdíjas, szolgálati nyugdíjas, rokkantnyugdíjas) tagjai számára.

A kedvezményezett jelölése

Jelentős és lényegi változás történt 2004-ben a kedvezményezett jogállására és jelölésére vonatkozó szabályokban:

1. A tag felhalmozási időszakban bekövetkezett halála esetén egyéni számlája nem része a hagyatéknak, nem képezi az örökség tárgyát. Az egyéni számla kizárólagos jogosultja a tag által megjelölt kedvezményezett. Kedvezményezett hiányában a tag természetes személy örökösei kedvezményezetté lépnek elő, és kedvezményezeti jogon jutnak az egyéni számlához.

2. Örökös hiányában az elhalálozott tag számlája 2004-től nem a Pénztárak Garancia-alapjára, hanem a pénztárra, a tagokra száll.

A magánnyugdíjpénztárra vonatkozó adó- és járulékszabályok változása

Pénztári esemény	2003	2004
tagdíjbefizetés	mértéke 7%, tagdíjalap maximum 10 700 Ft/nap, 25% adókedvezmény	mértéke 8%, tagdíjalap maximum 14 500 Ft/nap, nincs adókedvezmény
tagdíj-kiegészítés	mértéke maximum 3%, 30% adókedvezmény	mértéke maximum 2%, 30% adókedvezmény
szolgáltatás	adóköteles 20% adókedvezmény	adómentes
kifizetés kedvezményezett számára	adóköteles	adóköteles 19% adókedvezmény
tb-be visszalépett tag visszautalt tagdíj-kiegészítése	adóköteles	adóköteles
tagdíj-kiegészítés önkéntes nyugdíjpénztárba történő utalása	adómentes 30% adókedvezmény	adómentes nem jár adókedvezmény

3. A pénztártörvény legnagyobb mértékű és jelentőségű változása azoknak az előírásoknak a megjelenése, amelyek a tagnak arra a jogára vonatkoznak, miszerint kedvezményezettet jelölhet meg. A félreértések, jogi viták elkerülése érdekében a belépési nyilatkozaton, közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban jelölhető meg érvényesen haláleseti kedvezményezett. Érezhető a megjelölés módjának súlya, különösen akkor, ha a megjelölt kedvezményezett nem hozzátartozó.

A fentiek alapján javasoljuk minden tagunknak, hogy jelöljön meg kedvezményezettet, s a jelölést a pénztár által rendszeresített nyomtatványon – két tanú aláírásával – vagy közokiratban tegye meg! A törvény érvényesnek tekinti ugyan a korábban megtett jelöléseket – függetlenül a jelölés módjától –, ennek ellenére javasoljuk a korábban megtett jelölések megerősítését.

4. A jelölés a pénztárba érkezéssel válik hatályossá, de a jelölés megtételének napjára visszamenőlegesen. A jelölés tudomásulvételéről a pénztár 15 napon belül a tagsági okirat megküldésével értesíti a tagot mind a belépéskori jelölés, mind pedig a módosítások alkalmával. A tagsági okirat tartalmazza a kedvezményezettek adatait, és a részesedésük arányát. (Nem hozzátartozó megjelölése esetén javasoljuk a körültekintő bánásmódot a tagsági okirattal kapcsolatban.)

5. A kedvezményezettek részesedési arányát a tag jelöli meg, jelölés hiányában egyenlő a részesedés. Amennyiben a tag hozzátartozókat jelöl meg kedvezményezettként, lehetősége van a részarányok adta lehetőséggel élni. A tb „teljes mértékű” hozzátartozói ellátást biztosít, függetlenül a kedvezményezettre eső részarány nagyságától. Lehet például két kiskorú gyermeket 5-5 százalékban, a házastársat 90 százalékban megjelölni, és a kiskorú gyermekek részét a tb-be utalva teljes mértékű árvaellátásra lesznek jogosultak. Javasoljuk továbbá a kedvezményezettek időszakos „felülvizsgálatát” annak érdekében, hogy mind adózási, mind tb-ellátási kérdésekben az élethelyzetnek megfelelő kedvező jelölés legyen hatályos a hátramaradottak érdekében.

A kedvezményezett lehetőségei

Visszaütalás a tb-be

Régi lehetőség a felhalmozási időszakban elhalálozott tagok hozzátartozó kedvezményezettjei számára a tb-be történő átutalás, de érdemes pár szót szólni róla. Miért jó ez a lehetőség? Azért, mert ellenkező esetben a rokkantnyugellátás és a hozzátartozói ellátás – a „tiszta” tb-ellátáshoz képest – csak 75 százalékos. Mi okozhat problémát a hozzátartozói ellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás) megállapításánál? Amennyiben a pénztártag kedvezményezettet jelöl meg, és az nem a házastárs, illetve kiskorú gyermek, akkor a halála esetén csak az említett 75 százalékos tb-ellátásra lesznek jogosultak. Tb-be történő utalás esetén a kedvezményezett a tagdíj-kiegészítés rá eső részéről az általános szabályok szerint rendelkezhet

Egyösszegű felvét

Ha a kedvezményezett hozzátartozói ellátás megállapítása miatt nem kéri át a tb-be a számla rá eső részét, úgy azt egy összegben, egyéb jövedelemként, adókötelesen felveheti. Jelentős kedvezmény a korábbiakhoz képest, hogy az ilyen adóköteles kifizetésre a kifizetési adótábla legmagasabb kulcsának felével számított adókedvezmény (2004-ben ez 19 százalék) is érvényesíthető.

A pénztár a kedvezményezett eltérő nyilatkozata hiányában az adótábla legalacsonyabb kulcsának felével számított, kilencszázalékos adóelőleget von le 2004-ben a kifizetésből. A kedvezményezett nyilatkozhat azonban úgy, hogy a kifizetésből nem származik adóköteles jövedelme, ekkor a pénztár nem von le adóelőleget. Nem keletkezik adókötelezettsége a kedvezményezettnek, ha nincs más adóköteles jövedelme, és a kifizetésre érvényesíthető kedvezmény a számított adót nullára csökkenti. Az adóévben kizárólag a fenti jogcímen szerzett jövedelem esetén 914 286 Ft összegű kifizetés erejéig nem kell adót fizetni és adóbevallást benyújtani.

Átutalás más pénztárba

A kedvezményezett a rá eső részt változatlanul a tag vagy saját pénztáránál vezetett saját egyéni számlájára átviheti, és ekkor adót sem kell fizetnie. Az egyéni számlára átvezetett összegből nem vonható le a tagdíj-kiegészítés, az külön nem vehető fel.

Önkéntes nyugdíjpénztár

Módosuló adókedvezmények

Az egyéni tagdíjbefizetés és az adomány adókedvezményének mértéke változatlanul 30 százalék, azonban növekedett az igénybe vehető kedvezmény felső határa:

1. Az egyéni befizetés és az egyéni nyugdíjszámlán jóváírt adomány után változatlanul évi 100 ezer Ft-ig vehető igénybe a kedvezmény, de külön vizsgálandó az egészség- és önszegélyező pénztárba történő befizetés, amely adókedvezményének felső határa külön 100 ezer Ft/év. A kétszer 100 ezer Ft nem használható azonban ki teljes mértékben, összevont korlát érvényes ugyanis az egy adóévben több, más típusú pénztárba történő befizetés esetére: az éves felső határ 120 ezer Ft. 2003-hoz képest például az a tag, aki önkéntes nyugdíjpénztárnak és egészségpénztárnak is tagja, 20 ezer Ft-tal több kedvezményt vehet igénybe. Mivel az összevonható kedvezményen belül nincs alsó korlát az egyes pénztárakba történő befizetések legkisebb összegére, 2004-ben egy nyugdíj előtt álló honvédségi alkalmazott a 2003-tól változatlan 12x800 Ft egészségpénztári befizetés mellett – ha ebbe a pénztárba nem fizet „extra” tagdíjat – a nyugdíjpénztárba 323 733 Ft befizetés helyett 390 400 Ft-ot fizethet be adókedvezménnyel.

2. A fent leírt 100 és 120 ezer Ft-os korlátok 30 ezer Ft-tal növeltek azon tagok esetében, akik 2020. január 1-je előtt töltik be az öregségi nyugdíjkorhatárt.

Az önkéntes pénztárakba fizetett munkáltatói hozzájárulás megítélése szintén változott az adótörvényben:

1. Hasonlóan a tagi befizetésekhez külön ka-

tegóriát képeznek az önkéntes nyugdíjpénztári támogatások, és külön figyelendő az egészség- és önszegélyező pénztári hozzájárulás. Adómentes a támogatás hónapjában érvényes minimálbér 100 százalékát meg nem haladó nyugdíjpénztári befizetés, és külön kezelendő adómentes a támogatás hónapjában érvényes minimálbér 100 százalékát meg nem haladó egészség- és önszegélyező hozzájárulás. A több pénztári formába történő befizetésnek a munkáltatónál is van együttes korlátja: a minimálbér 130 százaléka.

2. A fenti korlátokon felül nyújtott hozzájárulás, továbbá a nem „főfoglalkoztató” által fizetett hozzájárulás a magánszemély tag bérjöveldelmeként kezelendő, ezért adó- és járulék-köteles (2004-ben természetbeni juttatás volt, és kizárólag a munkáltatónál adózott).

Hozzáférés az egyéni számlához

Amíg a tíz év el nem telik...

Az egyéni számlához való hozzáférés a várakozási idő letelte előtt – pénztárunkban ez a jogszabály által megszabott legrövidebb idő, a belépéstől számított 10 naptári év – nem lehetséges, egy kivétellel: 2003 óta élő lehetőség a várakozási idő letelte előtt a munkaképességét legalább 50 százalékban elvesztő pénztártag számára az egészség- vagy önszegélyező pénztárba történő átlépés, és az ottani szabályok szerinti – segély, gyógyszer-finanszírozás stb. – adómentes hozzáférés a megtakarításához. Ennek feltétele, hogy a tag fenti állapotában legalább egy évig állapotjavulás nem várható, valamint erről az Országos Orvosszakértői Intézet (OOSZI) igazolását bemutatja. Erre a lehetőségre csak a várakozási idő letelte előtt nyílik módja az érintett tagnak.

A tíz év már eltelt, de a tag még nem nyugdíjas

Nincs változás a várakozási idő letelte után, de még a felhalmozási időszakban az egyéni számlán lévő összeghez való hozzáférés tekintetében. A nyugdíjkorhatárt el nem ért tag választhat, hogy:

A) A pénztárban változatlan feltételekkel tag marad – a tagdíjat továbbra is megfizeti.

B) Pénztártagságát folytatja – a tagdíjat továbbra is fizeti –, és (legfeljebb háromévente egy alkalommal) az egyéni nyugdíjszámláján nyilvántartott összeg egészét vagy egy részét a nyugdíjkorhatár elérése előtt felveszi. Az ilyen jellegű kifizetés – a hozamrész kivételével – szintén adó- és 11 százalékos eho-köteles.

C) A pénztárból kilép, az egyéni számláján összegyűlt pénzt egy összegben felveszi; ekkor a kifizetés számára adóköteles jövedelem, amelyet 11 százalékos eho is terhel.

A C) pont szerinti kifizetés adókötelezettsége 2004-től kedvezően módosult: a várakozási idő letelte és az azt követő évben történő kifizetés esetén a kifizetés teljes összege jövedelem, míg a második évtől évente 10 százalékponttal csökken az adóalap mértéke. Ez azt jelenti, hogy a várakozási idő 16. évében 50 százalékos, a 21. évében 0 százalékos az adóalap. Az új szabály alapján egy, a belépéskor 21 éves tag 42 éves korában adómentesen veheti ki a megtakarítását, tehát jóval a nyugdíjkorhatár elérése előtt.

A fentiek alapján a 10 éves várakozási idő lejártja után javasolható még a várakozás, a második évtől folyamatosan csökken az adóterher, növekszik a kivehető összeg nagysága.

D) A tagdíj fizetése nélkül az egyéni számláján lévő összeget a pénztárban hagyja.

A B) és C) lehetőségek pénztárunk tagságát – figyelembe véve a pénztár alapításának évét – várhatóan csak 2005-ben érintik majd, amennyiben a fenti jogszabályi lehetőség változatlan marad.

Nyugdíjas vagy elérte a nyugdíjkorhatárt

A nyugdíjas – vagy a nyugdíjkorhatárt elérő – pénztártag választási lehetőségei sem változtak 2003-hoz képest, írásban benyújtott nyilatkozata alapján a következő szolgáltatásokra jogosult:

A) Egy összegben vagy járadék formájában veszi igénybe a nyugdíjszolgáltatást, és a tagdíjat a továbbiakban nem fizeti.

B) Az egyéni számláján lévő összeg meghatározott részét egy összegben felveszi, a fennmaradó részt pedig járadék formájában (3–40 év, minimum 3000 Ft) veszi igénybe, és a tagdíjat tovább nem fizeti.

C) A tagdíjat tovább fizeti, és a nyugdíjszolgáltatást későbbi időpontban, az A) és B) szerint veszi igénybe.

A nyugdíj-kiegészítő szolgáltatást igénylő tag részére történő kifizetés 2004-től az adótörvény szerint nyugdíj – tehát nem bevétel és nem adóköteles –, ha a tag tagsági jogviszonya a kifizetés évét megelőző harmadik adóévben vagy korábban keletkezett; illetve a járadékszolgáltatás, ha a járadékfizetés időtartama legalább három év, és a járadék éves szinten 15 százaléknál nagyobb mértékben nem csökken; továbbá azon pénztártag szolgáltatása, aki rokkanttá nyilvánítása miatt válik a szolgáltatásra jogosulttá.

A lényegi változás tehát az egyösszegű kifizetést érinti: például ha valamely nyugdíjas tag 2004-ben az év folyamán bármikor egyösszegű kiegészítő nyugdíjszolgáltatást (kifizetést) igényel, nyugdíjnak minősül és adómentes a kifizetése, ha a tagsági jogviszony 2001-ben vagy korábban keletkezett (az év bármely időpontjában); nem minősül azonban nyugdíjnak és adóköteles, ha 2002-ben vagy később lépett be a pénztárba.

A kifizetés adókötelezettsége tehát nem a fizetett időszak (korábban 36 fizetett hónap) figyelembevételével, hanem az adóévek (négy érintett adóév) figyelésével állapítható meg. (Kizárólag a belépés és a kifizetés éve számít, a hónap és nap lényegtelen.)

Felhívjuk a szolgáltatást igénylő tagjaink figyelmét, hogy az igénybejelentés mellé – csakis és kizárólag – a nyugdíj megállapításáról (például szolgálati nyugdíj, rokkantsági nyugdíj) szóló határozat másolatát kell csatolni vagy elegendő igazolnia, hogy a 62. életévét betöltötte (születési anyakönyvi kivonat, arcképes igazolvány másolata). Ezeket az igazolásokat semmilyen más igazolás, papír – például nyugállományba helyezési parancs, tb-törzsszám, nyugdíjszelvény másolata – nem

helyettesíti. Ezekre kifizetést nem tudunk teljesíteni.

Felhívjuk továbbá tagjaink figyelmét, hogy rokkantsági nyugdíjellátás csak legalább 67 százalékos munkaképesség-csökkenés alapján jár, és szolgáltatásra csak a rokkantsági nyugellátásban részesülők jogosultak. Nem jogosult például az, aki 50 százalékban veszítette el a munkaképességét. Ha a rokkantsági nyugdíjmegállapító határozata szerint az igény bejelentését megelőző időpontra orvosi felülvizsgálatra (OOSZI) kötelezték, akkor a

jogosultság igazolására a nyugdíjmegállapító határozat mellé szükséges az OOSZI határozata, amely igazolja, hogy az igénybejelentés időpontjában is nyugellátásban részesül.

Tagi kölcsön

A tagi kölcsön igénylésének feltételei nem változtak: hároméves tagsági viszony után igényelhető az egyéni számla 30 százalékáig – amennyiben a tag tagdíjfizetése tekintetében

Az önkéntes nyugdíjpénztárra vonatkozó adójogszabályok változása

Pénztári esemény	2003	2004
tagi befizetés	30% adókedvezmény, a kedvezmény maximális mértéke: 100 ezer, ill. 130 ezer Ft	30% adókedvezmény, a kedvezmény maximális mértéke: 100 ezer, ill. 130 ezer, több, eltérő típusú pénztár esetén 120 ezer, ill. 150 ezer Ft
adomány	adóköteles 30% adókedvezmény (tagi befizetéssel összevonandó)	adóköteles 30% adókedvezmény (tagi befizetéssel összevonandó)
munkáltatói hozzájárulás	a minimálbér 100%-áig adómentes, a 100% feletti rész természetbeni juttatás, a munkáltatónál adózik	a minimálbér 100%-áig, ill. több pénztár esetén 130%-áig adómentes, a felettes rész a munkavállaló bér jellegű jövedelme
nyugdíjnak minősülő szolgáltatás kifizetése	adómentes	adómentes
nyugdíjnak nem minősülő szolgáltatás kifizetése	adóköteles	adóköteles
10 év utáni kifizetés	adó- és eho-köteles	adó- és eho-köteles, évente 10%-kal csökkenő adóalap
tagi kölcsön levonása	adó- és eho-köteles	adó- és eho-köteles

nem hátralékos –, amelyet egy éven belül egy összegben kell visszafizetni. Ha a tag a pénztár visszafizetésre vonatkozó felszólítása ellenére sem fizeti vissza a kölcsön összegét, akkor a hátralék összegét a pénztár a lejárat napjával a tag számlájából levonja. A levont összeg a tag számára adóköteles jövedelem, amely után adó és 11 százalék eho-fizetési kötelezettség keletkezik – erről a pénztár a levonás napjával jövedelemigazolást állít ki.

A kölcsön kamatának mértéke a pénztár fedezeti tartalékának éves nettó hozamrátájával, de legalább az sja-ra vonatkozó törvényben rögzített, kamatkedvezményből származó jövedelmet nem eredményező kamat mértékével (jegybanki alapkamat + öt százalék) egyenlő. A kölcsön a fedezeti tartalékból nyújtható, annak maximum öt százalékáig. Az állomány felső határát és az eljárási díjat a pénztár igazgatótanácsa határozza meg. Amennyiben a folyósított kölcsönök állománya a keretösszeget eléri, úgy a beérkező igények beérkezési sorrendben várakozólistára kerülnek.

A kedvezményezett jelölése

A magánpénztári ághoz hasonlóan az önkéntes pénztári ághban is megjelentek a kedvezményezett jelölésére vonatkozó szabályok:

1. A jelölés módja a magánnyugdíjpénztárnál ismertetett eljárással azonos.

2. A pénztár a jelölés tudomásulvételéről 15 napon belül a tagsági okirat megküldésével tájékoztatja a tagot. A tagsági okiraton a tag ellenőrizni tudja az általa megjelölt kedvezményezettek adatait, részesedési arányukat, valamint a jelölés hatálybalépését.

3. Változatlan szabály, hogy a pénztártag halála esetén egyéni számlája nem része a hagyatéknak.

Önkéntes pénztári tagjainknak is javasoljuk, hogy a biztosabb jelölési módot választva újítsák meg korábbi rendelkezéseiket, illetve ha még nem rendelkeztek, jelöljenek ki kedvez-

ményezettet. A jelölés a hozzátartozó kedvezményezett részére történő kifizetést is meggyorsítja, így nem kell megvárni a hagyatéki eljárás lefolytatását, elegendő a tag halotti anyakönyvi kivonatát bemutatni. (A hagyatéki eljárás megállapítja az örökösök személyét, és ők lépnek elő kedvezményezetté.)

A kedvezményezett lehetőségei

A) A kedvezményezett az egyéni nyugdíjszámla rá eső részét a tag felhalmozási vagy szolgáltatási időszakban bekövetkezett halála esetén akár egy összegben is felveheti. A kifizetés a kedvezményezett számára változatlanul adómentes, de 2004-től úgy, hogy az adótörvény nyugdíjként kezeli a kifizetést.

B) További lehetőség a más önkéntes nyugdíjpénztárban lévő egyéni nyugdíjszámlájára történő átutalás, amely változatlanul adómentes.

C) Lehetősége van arra, hogy saját nevén az elhalálozott tag pénztárában hagyja a rá eső részt, a tagdíjfizetés folytatásával (taggá válik) vagy anélkül (számlatulajdonos lesz). E megoldás szintén adómentes.

Amennyiben a pénztár tudomást szerez a tag haláláról, és a kedvezményezettek a pénztár kézhez vett felszólítása ellenére sem tesznek nyilatkozatot, a pénztár 30 napon belül a kedvezményezettek részére eső részt a lakóhely szerint illetékes helyi bíróságnál kell hogy bírói letétbe helyezze mint egyösszegű kifizetést.

A fenti lehetőségekből látható, hogy bármelyik választás adómentes, de eltérő előnyöket rejt magában. Célszerű az egyösszegű kifizetést választani akkor is, ha a kedvezményezett nem kívánja a rá eső részt elkölteni, és azt valamely pénztári típusba adókedvezmény érvényesítésével befizetni, s később felhasználni, mint azt a pénztárban hagyni az adókedvezmény igénybevétele nélkül.

*Paczolai Szabolcs
belső ellenőr*